

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора

Чугуєво-Бабчанського

лісового фахового коледжу

№ 4 Роман ХВОРОСТЯНИЙ

30.06.2022 № 59

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ *н 49* ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПО ПІДГОТОВЦІ РОБІТНИЧОЇ ПРОФЕСІЇ «ЛІСОРУБ» 3-6 РОЗРЯДУ

1. Загальні положення

- 1.1. До практики допускаються студенти, які пройшли інструктаж з охорони праці.
- 1.2. Інструктаж з охорони праці проводить керівник практики і оформляє його у спеціальному журналі.
- 1.3. В кожній бригаді повинна бути медична аптечка з необхідними ліками і перев'язочним матеріалом
- 1.4. Студентам на навчальну практику видається справний інструмент
- 1.5. Всі студенти забезпечуються спецодягом, рукавицями, захисними касками і чобітьми лісоруба.
- 1.6. Студент, який виявив несправність інструменту або небезпеку, яка загрожує здоров'ю та життю, зобов'язаний негайно повідомити про це керівника практики.
- 1.7. За порушення правил охорони праці керівник має право видалити студента з практики.
- 1.8. Керівник практики при собі повинен мати календарно-тематичний план, робочий план практики, посвідчення лісоруба, технологічну карту розробки лісосіки, лісорубний квиток, дану інструкцію і журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці.

2. Охорона праці при переїздах та переходах до місця проведення практики

- 2.1. Переїзд до місця практики здійснюється автобусом або спеціально обладнаними автомобілями.
- 2.2. При переїзді на вантажних автомобілях призначається двоє старших: один знаходиться в кабіні, другий в кузові (на першому ряду від заднього борту їх прізвище заносять в маршрутний лист водія).
- 2.3. Посадка і висадка з транспорту дозволяється в місцях, які забезпечують безпеку студентів, з дозволу і під наглядом керівника практики.
- 2.4. Після посадки необхідно подати інструмент і надати йому стійкого та безпечного положення при транспортуванні.
- 2.5. Інструменти складають біля заднього борту, у ящик.
- 2.6. Забороняється перевозити разом зі студентами бензин і інші паливно-мастильні матеріали.
- 2.7. При переході студенти, які несуть інструменти, ідуть позаду бригади. Інструмент переноситься в руках.

3. Загальні правила охорони праці на лісосічних роботах

- 3.1. Лісосічні роботи проводяться у відповідності з технологічною картою розробки лісосіки, яка повинна бути у керівника практики.
- 3.2. Керівник практики зобов'язаний ознайомити студентів з технологічною картою розробки лісосіки, вказати межі лісосіки, межі пасік, черговість їх розробки, безпечні зони, волоки, місце складання лісоматеріалів та дров, місце відпочинку.
- 3.3. Забороняється проводити розробку лісосіки без підготовчих робіт, які включають в себе прибирання небезпечних дерев, визначення межі небезпечної зони, розмітку волоків, тощо.

3.4. Небезпечні зони огорожуються попереджувальними знаками «Прохід, Проїзд заборонено, Валка лісу!»

3.5. Радіус небезпечної зони від місця валки складає подвійну висоту дерев, але не менше 50 метрів, а при схилах крутизною більше 15° - до підніжжя гори.

3.6. Всі студенти на лісосіці повинні працювати тільки в захисних касках.

4. Правила охорони праці при роботі з бензиномоторними пилами

4.1. Дозволяється працювати тільки технічно справними бензопилами.

4.2. Готувати паливну суміш і заправляти нею бензопилу дозволяється при непрацюючому двигуні на віддалі не ближче 10 метрів від відкритого вогню.

4.3. Під час заправки пил і перевірки наявності палива в баці не дозволяється курити і користуватись відкритим вогнем.

4.4. Заправляти бензопилу паливом необхідно із спеціального бачка, використовувати потрібно не етилований бензин.

4.5. Ставити і знімати пильний ланцюг необхідно тільки при непрацюючому двигуні.

4.6. При спаданні пильного ланцюга із шини необхідно зупинити двигун.

4.7. Регулювання карбюратора проводити без пильного ланцюга при працюючому двигуні, всі інші регулювання – з зупинкою двигуна.

4.8. При очищенні бензопили, дрібному ремонті двигун необхідно зупинити.

4.9. При рівнинному рельєфі, відсутності підросту і віддалі між деревами не більше 5 метрів, пилу переносять з працюючим двигуном, у всіх інших випадках двигун зупиняють.

4.10. При роботі з безредукторними пилами їх переносять зупинивши пильний ланцюг гальмом пильного ланцюга.

4.11. При запуску двигуна бензопили необхідно надати їй стійкого положення.

4.12. Студент при запуску двигуна повинен знаходитись на рівній площадці, в радіусі 1 метра не повинно бути сторонніх предметів і людей.

4.13. Запуск проводити так, щоб виключити торкання ланцюгом землі та інших предметів.

4.14. Не дозволяється провисання пильного ланцюга більше допустимих інструкцією меж.

4.15. При затисканні пильного апарату стовбуром необхідно зупинити двигун.

4.16. Починати пиляння необхідно при збільшених обертах двигуна, щоб зменшити небезпеку зворотного удару.

4.17. При роботі з пилою, всі частини тіла повинні знаходитись в стороні від площини руху пильного ланцюга.

4.18. Забороняється працювати тупим пильним ланцюгом та при відсутності змащування пильного ланцюга.

4.19. Забороняється передавати бензопилу стороннім особам.

4.20. При запуску двигуна, роботі з бензопилою потрібно не поспішати і бути уважним.

4.21. Бережливо відноситься до бензопили і інших інструментів.

4.22. Відповідальність за збереження інструментів несе керівник практики, майстер і бригадир, або особа на яку покладені ці обов'язки.

5. Правила охорони праці при валці лісу

5.1. Забороняється валка лісу під час сильного туману, дощу, при вітрі більше 6 балів, при видимості менше 50 метрів.

5.2. Валку починають з огляду дерева, визначення його особливостей і вибору напрямку валки.

5.3. Забороняється проводити валку на стіні лісу і на перешкоди.

5.4. При діаметрі дерева до 35 сантиметрів, яке має нахил більше 5° , дерево валять в сторону нахилу. Дерево діаметром більше 35 сантиметрів, які мають нахил більше 2° звалюють тільки в сторону нахилу.

5.5. Підготовка робочого місця включає вирубування кущів, підросту в радіусі 1 метру навколо дерева і на доріжці довжиною 3,5-5 метрів під кутом 45° до напрямку, протилежному падінню дерева. Під час підготовки дерева до звалювання, при необхідності спилюють кореневі лапи.

5.6. Забороняється валка лісу без підпили. Глибина підпили повинна бути не менше $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{3}$ діаметра стовбура, висота підпили не менше $\frac{1}{10}$ діаметра дерева на рівні пня.

5.7. Спилювати дерева необхідно вище нижньої, але не вище верхньої площини підпили, перпендикулярно до осі дерева.

5.8. На початку виконання підпили і на початку падіння дерева вальник повинен подавати голосом попереджувальний сигнал.

5.9. Забороняється валка дерев без залишення недопили.

Товщина недопили повинна бути:

- 1 сантиметр, при діаметрі дерева на рівні пня до 20 сантиметрів;
- 2-4 сантиметрам, при діаметрі 20-60 сантиметрів;
- 4-5 сантиметра, при діаметрі більше 60 сантиметрів.

5.10. Зштовхування дерев діаметром до 24 сантиметрів проводять вилочною вилокою, більше 24 сантиметрів клином або валочкою лопаткою.

5.11. Забороняється відхід вальника в напрямку протилежному падінню дерева.

5.12. Забороняється залишати на лісосіці підпиляне, недопиляне або зависле дерево.

5.13. Забороняється збивати одне, або декілька спиляних, але не повалених дерев способом звалювання на них інших.

5.14. Приземлення завислих дерев проводять ручними моторними лебідками або трактором з тросом безпечної довжини не менше 35 метрів, або іншими дозволеними способами.

5.15. Сухостійні і гнілі дерева валять в сторону їх нахилу. Не можна стукати сокирою або іншими предметами по стовбуру таких дерев. Необхідно опробувати такі дерева, легко штовхнувши їх валочною вилокою.

5.16. На схилі дерева валять вниз по схилу гори під заданим кутом.

5.17. Валка дерев великого діаметру і небезпечних виконується тільки майстром.

5.18. При проведенні рубок проміжного користування валку проводять з помічником вальника.

5.19. Забороняється валити дерево, якщо це пов'язано з ризиком для життя, або, коли студент не впевнений, що дерево впаде в потрібному напрямку.

5.20. Валка дерев повинна проводитись тільки в присутності керівника практики.

5.21. В зоні валки дозволяється знаходитись вальнику, помічнику вальника і майстру, інші члени бригади розміщуються у безпечній зоні на віддалі не менше 50 метрів.

6. Правила охорони праці при обрубванні, обрізанні гілок і кряжуванні хлестів

6.1. При обрубці гілок необхідно користуватись справною, добре загостреною сокирою.

6.2. Обробку гілок проводять від окоренка до вершин, стоячи з протилежної сторони від гілок які обрубуються.

6.3. Забороняються обрубувати гілки, поставивши ноги по обидві сторони стовбура.

6.4. Не можна збивати сухі гілки обухом сокири.

6.5. При обрубці гілок необхідно стояти так, щоб стовбур не звалився на ноги обрубувальника.

6.6. Забороняється знаходитись ближче 5 метрів від робітника, який виконує обрубання гілок.

6.7. Не можна обрубувати гілки, якщо дерево не повністю повалено на землю, або кілька дерев лежать одне на одному.

6.8. При обрізанні гілок бензопилою апарат подавати на підвищених обертах двигуна під прямим кутом до гілок.

6.9. Забороняється стояти на стовбурі під час обрізування гілок.

6.10. Нижні гілки обрізують після обрізки всіх верхніх.

6.11. Забороняється обрізувати гілки носком пильної шини.

6.12. Обрізку товстих гілок проводять за декілька прийомів.

6.13. Забороняється обрізувати гілки, кряжувати хлисти вище рівня висоти грудей.

6.14. При кряжуванні провисаючого стовбура пиляння необхідно починати із зони стиснутих волокон.

6.15. Кряжування стовбура студенти виконують ланкою по 2 чоловіки.

6.16. При кряжуванні необхідно уникати стискування пильного апарату бензопили.

6.17. При обрубванні, обрізуванні гілок та кряжуванні забороняється працювати без захисної каски.

7. Вимоги безпеки до технології і організації праці студентів при проходженні практики

7.1. Роботу на лісосіках дозволяється виконувати тільки з дозволу керівника і в його присутності.

7.2. Навчальна група ділиться на 3 або 4 бригади по 8-10 чоловік. Бригадою керує майстер, його дублює бригадир студент.

7.3. Бригади розміщуються на лісосіці, на стрічках. Віддаль між бригадами повинна бути не менше 50 метрів.

7.4. Валку необхідно починати тільки по команді керівника практики.

7.5. При появі на лісосіці сторонніх осіб валка дерев припиняється.

7.6. Після валки дерев керівник повинен зібрати бригаду і проаналізувати дії вальника і помічника.

7.7. Обрубка гілок, їх збирання, кряжування хлестів проводяться по принципу роботи малої комплексної бригади.

7.8. За правильну організацію праці, додержання правил охорони праці і даної інструкції несе відповідальність керівник практики і майстер виробничого навчання.

7.9. У всіх випадках, коли студент не знає, як йому діяти у даній ситуації, або при скоєнні травми, він повинен негайно звернутись до майстра. Майстер виробничого навчання повинен надати долікарську допомогу потерпілому, відправити для обстеження до медпрацівника Коледжу і повідомити директора Коледжу, та його заступників, заступника директора з навчально-виховної роботи, та заступника директора з адміністративно-господарської роботи.

8. Після закінчення роботи

8.1. Привести бензопили в неробочий стан для транспортування до місця зберігання.

8.2. Провести щоденне технічне обслуговування.

8.3. Злити в бензопили паливно-мастильні матеріали в спеціальну ємкість для зберігання.

Інженер з охорони праці

Перевірив (юрисконсульт)

Олена ХУБЕЖОВА

Олена БОНДАРЕНКО